

A P R O B,

Ludovic ORBAN
PRIM-MINISTRU

M E M O R A N D U M

Avizat: **Marcel Ioan BOLOȘ**
Ministrul Fondurilor Europene

Vasile-Florin CÎȚU
Ministrul Finanțelor Publice

De la: **Monica Cristina ANISIE**
Ministrul Educației și Cercetării

Tema: Aprobarea Mecanismului de susținere a cercetătorilor români care au obținut Certificate de excelență din partea Comisiei Europene ca urmare a apelurilor pentru Burse Individuale Marie Skłodowska-Curie, din cadrul Programului Orizont 2020

I. INTRODUCERE

Acțiunile Marie Skłodowska-Curie fac parte din Programul-cadru al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont 2020, Pilonul „Excelență științifică”, fiind proiecte dedicate resurselor umane din domeniul cercetare.

Acțiunile Marie Skłodowska-Curie finanțează colaborarea pe termen lung între instituțiile academice și non-academice (instituții de învățământ superior, organizații de cercetare, sectorul privat, asociații, etc.), prin încurajarea mobilității transfrontaliere și inter-sectoriale a cercetătorilor, sprijinind cercetători excepționali în toate etapele carierei lor, indiferent de naționalitate.

Programul susține formarea și dezvoltarea carierei personalului din toate domeniile cercetării și inovării, de la cercetarea de bază până la preluarea rezultatelor pe piață.

Domeniile de cercetare sunt alese în mod liber de solicitanți (persoane fizice și/sau organizații).

Din cele patru tipuri de acțiuni Marie Skłodowska-Curie, proiectele tip Burse Individuale sunt dedicate cercetătorilor cu un nivel crescut de experiență și oferă acestora posibilitatea de a derula proiectul de cercetare în statele membre UE/Asociate sau în afara UE, de a relua cariera în cercetare sau de a se reîntoarce în Europa, beneficiind de un salariu deosebit de atractiv și condiții de angajare compatibile cu prevederile Cartei Europene și Codului de Conduită în recrutarea cercetătorilor.

II. Certificatele de Excelență (Seal of Excellence) acordate proiectelor Marie Skłodowska- Curie (tip Burse individuale) din cadrul Programului Orizont 2020

Certificatele de Excelență au fost acordate pentru prima dată de către Comisia Europeană în anul 2017, ca măsură de sprijin pentru cercetătorii din întreaga lume care au aplicat în cadrul apelului pentru burse individuale Marie Skłodowska- Curie din cadrul Programului Orizont 2020 în anul 2016 și au obținut un scor de 85% sau mai mult, dar nu au putut fi finanțați.

Acest fapt se datorează numărului foarte mare de aplicații primite anual raportat la bugetul alocat apelului. Spre ilustrare, bugetul alocat apelului pentru burse individuale Marie Skłodowska- Curie din 2019 a fost de 294,5 milioane euro și doar 1.475 proiecte din 9.875 trimise spre evaluare au fost finanțate.

Comisia Europeană a acordat în luna martie a acestui an 2.136 de certificate de excelență cercetătorilor care au trimis aplicații de proiecte în apelul pentru burse individuale Marie Skłodowska- Curie 2019.

Acest "gir" acordat de către Comisia Europeană sub forma certificatelor de excelență oferă aplicanților recunoașterea calității proiectelor de cercetare trimise spre evaluare la Bruxelles, pe care o pot folosi apoi pentru a identifica alte surse de finanțare pentru implementarea proiectelor lor și a-și susține astfel dezvoltarea carierei.

Practic, prin acordarea acestor certificate, Comisia Europeană certifică faptul că propunerea de proiect a fost evaluată ca fiind excelentă într-un proces de evaluare deosebit de competitiv la nivel european și că este recomandată pentru finanțare din surse alternative identificate la nivel național, regional sau european, propunerea de

proiect și raportul de evaluare fiind puse la dispoziția potențialilor finanțatori de către Comisia Europeană, protejate împotriva fraudei și digital.

În urma evaluării apelului pentru burse individuale din 2019, 17 aplicații din România au primit certificate de excelență, 55 fiind acordate în anii precedenți (2016-2018).

III. BENEFICIILE PARTICIPĂRII ROMÂNIEI

Conform ultimelor statistici privind participarea României în Programul Marie Sklodowska- Curie, 346 de cercetători au primit finanțare până în acest moment în diverse tipuri de proiecte MSCA. De asemenea, 65 de organizații gazdă din România au contractat granturi în valoare de peste 12 milioane de euro.

Cu toate acestea, în cazul proiectelor tip Burse Individuale derulate în cadrul organizațiilor de cercetare gazdă din România, numărul proiectelor câștigate este în continuare foarte mic, fiind binecunoscut exodul creierelor cu care se confruntă în special țările din Europa de Est.

Pe fundalul dinamicii actuale, este de presupus ca numărul de aplicații din România la Programul Marie Sklodowska- Curie să crească, contribuind la creșterea absorbției de fonduri din Programul-cadru al Uniunii Europene.

Având în vedere aceste aspecte, identificarea unei surse de finanțare alternative pentru aceste proiecte ar permite implementarea unor proiecte excepționale propuse de cercetătorii români și ar impulsiona dezvoltarea carierelor acestora, în țară sau străinătate.

În plus, finanțarea salariilor cercetătorilor ar putea contribui la stabilizarea resursei umane pentru cercetare în România, ținând cont de faptul că cercetătorii români, pregătiți și specializați pe durata acestor scheme de mobilitate, își vor continua activitatea în țară după implementarea proiectului.

IV. ACTIVITĂȚILE SI COSTURILE PROIECTELOR MARIE SKLODOWSKA-CURIE TIP BURSE INDIVIDUALE

Rata de finanțare a UE pentru bursele individuale Marie Sklodowska- Curie este de 100% din costurile eligibile, iar finanțarea se acordă sub forma unităților de cost fixate prin programul de lucru Marie Sklodowska- Curie.

Bursa acoperă salariul pe doi sau trei ani, în funcție de tipul de bursă individuală (Europeană sau Globală).

Sunt două mari categorii de costuri acoperite în cadrul bursei individuale Marie Skłodowska-Curie, conform tabelului de mai jos.

Costuri cercetător (persoană lună)	Costuri instituționale (persoană lună)
A.1 Indemnizație trai: 4.880 euro	B.1 Costuri cercetare, training și networking: 800 euro
A.2 Alocație mobilitate: 600 euro	B.2 Management și regie: 650 euro
A.3 Alocație familie: 500 euro	

Indemnizația de trai reprezintă contribuția Uniunii Europene la salariul brut al cercetătorului (4.880 euro lunar) și poate fi folosită exclusiv în acest scop. Această sumă se ajustează prin aplicarea unui **coeficient de țară care reflectă costul de trai din țara în care este situată organizația gazdă**.

Coeficienții de țară sunt stabiliți prin Programele de lucru Marie Skłodowska-Curie în urma evaluărilor EUROSTAT și se indexează periodic cu inflația.

Coeficientul de țară al României este de 68,8 %. Pentru aplicațiile depuse împreună cu organizații gazdă din străinătate (este cazul majorității aplicațiilor în acest program) se ia în calcul ajustarea salariului cu coeficientul de țară corespunzător, al organizației unde au aplicat pentru derularea proiectului de cercetare.

Costurile instituționale lunare, însumând 1.450 euro (costuri cercetare, training și networking, management și regie) revin instituției gazdă și sunt gestionate de aceasta pentru buna derulare a proiectului.

V. MECANISMUL DE FINANȚARE PROPUȘ PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN (POCU)

MECANISMUL FINANCIAR SINERGII CU H2020 – MSCA implică organizarea unei competiții în sistem deschis, în cadrul unui concurs național anual, pentru acordarea timp de maximum 36 de luni a salariilor lunare pentru a derula activitatea descrisă în proiectele depuse în cadrul competițiilor MSCA, pentru care s-au obținut certificate de excelență Marie Curie (având o alocare bugetară totală de 7.600.000 euro).

Prin intermediul Programului Operațional Capital Uman se va institui un mecanism financiar, prin intermediul unui proiect necompetitiv, prin care se vor oferi stimulente cercetătorilor care au obținut certificatul de excelență Marie Skłodowska-Curie, pentru a sprijini cercetarea și inovarea, colaborarea pe termen lung între instituțiile de învățământ superior, organizațiile de cercetare și sectorul privat. În cadrul mecanismului vor fi susținute activități din cadrul POCU, OS 6.13 - Creșterea numărului absolvenților de învățământ terțiar universitar și non- universitar care își găsesc un loc de muncă urmare a accesului la activități de învățare la un potențial loc de muncă/ cercetare/inovare, cu accent pe sectoarele economice cu potențial competiții identificate conform SNC și domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI.

Sprijinul acordat prin FSE va fi direcționat doar către cercetătorii care își înscriu cercetările domeniilor prioritare ale Strategiei Naționale de Competitivitate 2014- 2020, respectiv în domeniile de specializare inteligentă, identificate pe baza potențialului lor științific și comercial, prevăzute în Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014–2020. Grupul țintă eligibil în cadrul acestei cereri de propuneri de proiecte include numai cetățeni UE cu domiciliul sau reședința în România.

În cadrul mecanismului propus, se va acorda un salariu lunar în valoare de maxim 2.500 EURO¹, pe perioada stagiului de cercetare, pentru cercetătorii care au primit Certificatul de excelență².

Sprijinul financiar acordat cercetătorilor prin mecanismul de finanțare nu elimină posibilitatea de a obține orice alte tipuri de granturi/burse acordate către universitatea /instituția unde activează în calitate de cercetător.

INSTITUȚIA RESPONSABILĂ PENTRU IMPLEMENTAREA MECANISMULUI FINANCIAR SINERGII CU H2020 – MSCA

Punerea în aplicare a mecanismului de finanțare va fi delegată Ministerului Educației și Cercetării căruii se va putea încredința sarcina de a acorda, pe baza Certificatului de Excelență Marie Curie și în limita bugetului disponibil, sume lunare pentru cercetătorii

¹ Reprezentând, conform Ghidului Orientari Generale – mai 2019, salariul maxim al unui expert cu experiența între 5-10 ani, pentru norma întregă - 168 ore/lună, 70 lei/ora; 11.760 lei net. Aceștia se adaugă în buget categoria de cheltuieli Contribuții sociale aferente cheltuielilor salariale și cheltuielilor asimilate acestora (contribuții angajați și angajatori).

² În cadrul POCU, nu sunt eligibile cheltuielile aferente sprijinului instituțional, respectiv, costurile de management și regie și cele pentru sprijinul familiei.

selecția. Contractele individuale vor condiționa acordarea acestor stimulente pentru perioada stagiului de cercetare de reîntoarcerea în țară.

Cererile de acordare a salariului /stimulentului de cercetare se depun la beneficiarul proiectului, Ministerul Educației și Cercetării.

În plus, cadrul proiectelor finanțate se va acorda o sumă forfetară lunară pentru:

- Cheltuieli pentru participare la conferințe (taxe de participare la conferințe, transport, cazare 3 nopti), în valoare totală maximă de 1.600 euro/eveniment relevant pentru tema de cercetare;
- Cheltuieli pentru transportul persoanelor, la și de la locul de desfășurare a cercetării și domiciliul de rezidență, în valoare maximă de 800 euro/persoană/proiect.

Se vor lua în calcul pentru analiza eligibilității aplicațiilor doar cele depuse la termenul limită. Acordarea sprijinului cercetătorilor se va realiza pe baza unui contract încheiat cu MEC, care prevede obligativitatea cercetătorului, ca timp de 2-3 ani (în funcție de durata sprijinului financiar oferit) să activeze într-o instituție de cercetare din România, după finalizarea stagiului de cercetare în universitatea/institutul de cercetare gazdă.

În vederea acordării salariului lunar, în etapa de implementare, cercetătorul va elabora un raport de progres care va reprezenta un document justificativ pentru rambursarea salariului primit. Acest raport trebuie validat la nivelul instituției gazdă.

Ministerul Educației și Cercetării va utiliza în mod unitar la nivelul mecanismului financiar o metodologie transparentă de selecție a cercetătorilor, pe care o va publica de la debutul mecanismului de finanțare.

SELECȚIA APLICAȚIILOR PENTRU ACORDAREA STIMULENTELOR DE STAGII DE CERCETARE SE VA DESFĂȘURA CONFORM URMĂTORULUI CALENDAR:

- Verificarea administrativă a dosarelor de candidatură, 1 august -1 septembrie 2020;
- Publicarea listei candidaților declarați admiși, 10 septembrie 2020.

BUGETUL PROGRAMULUI

În anul 2020, bugetul României pentru mecanismul financiar propus este de 7.600.000 euro (având în vedere criteriile de includere și durata de implementare de maximum 36 de luni).

În etapa de stabilire a conformității aplicațiilor se verifică:

- existența certificării Certificate de Excelență (Seal of Excellence), acordate de către Comisia Europeană începând cu aprilie 2017;
- copie a proiectului MSCA trimis Comisiei Europene în apelul MSCA-IF (Partea A și Partea B);
- Evaluation Summary Report care atestă scorul obținut;
- scrisoare de acceptare de la instituția gazdă;
- scrisoare de intenție;
- angajament de continuarea activității de cercetare într-o instituție de profil pentru o durată egală cu durata sprijinului financiar.

Solicitarea avizului și aprobării:

Față de cele prezentate, se supune spre aprobare prezentul Memorandum privind aprobarea Mecanismului de susținere a cercetătorilor români care au obținut Certificate de excelență din partea Comisiei Europene ca urmare a apelurilor pentru Burse Individuale Marie Skłodowska-Curie, din cadrul Programului Orizont 2020.

Se anexează lista proiectelor care au primit certificatul de excelență (2016-2020).